

Tit ringja — vit skriva

Er nakað á vási? — Ivamál?
Ein spurningur, ella tíðindi, so ring til okkara.
Vit eru til reiðar!

tíðindablaðið
sosialurin

Lýsingar:

Lýsingarmaður okkara er ráðgevari hjá fyrirkum og einstaklingum í lýsingaspurningum. Hetta verður gjørt uttan meirkostnað fyri lýsaran.

Psoriasis er mest kenda húðsjúka í Føroyum

Í lotuni kimar telefonin allan dagin á Føroya Psoreasiseisfelag, sum hevur til húsa hjá Elnu Mortensen, formanni, í Havn.

Felagið varð stovnað 3. mars í ár, og limalistin veksur fyri hvønn tíma á degnum.

Tá Sosialurin vitjaði, høvdu umleið 100 limir teknað seg, sum til felags hava húðsjúkuna psoreasis.

Elna Mortensen, stigtakari, sigur við Sosialin, at felagið varð stovnað til tess at veita upplýsing og vegleiðing um psoreasis-sjúkuna.

Hvi er neyðug við felagsskapi?

— Hóast stórir partur av Føroya fólki hevur okkurt slag av eksem og størsti partur av teimum hava psoreasis, so er litið og einki gjørt fyri at upplýsa um hesa sjúku. Tí hildu vit, sum kenna ymsar viðgerðarhættir, at tað var gagnligt, at samskipa upplýsing og ráðgeving um, hvat kann gerast fyri at bota um korini hjá sjúklingunum. — Við slíkum felagsskapi er eisini lættari at sleppa í t.d. danska felagsskapin, sum

hevur nógv ár á baki, og sum tí eisini kann veita okkum hjálp, sum friliður.

Hvørjar viðgerðir eru til at taka?

— Vanligt er at geva tjøruviðgerð, salvu, ljós-viðgerð, tablettir og eitt serligt slag av viðgerð, sum varir eitt tíðarskeið. Tað er tjørugel og ljós-viðgerð, sum skal endurtakast einar 10 ferðir.

— Vanligt er, at fólk góðtaka at tey hava psoreasis. Henda sjúka er arvilig, og hildið verður, at einki gerst við tað.

— Vit sum hava størri trupulleikar av sjúkuni enn onnur, hava roynt so mikið nógvur hættir, at vit halda okkum kunna siga meira um okkara royndir, enn t.d. læknarnir siga sjúklingunum.

Danska psoreasiseisfelagið hevur t.d. tvey

sjúkrahæim í Israel við Deyðahavið. Tað hevur vist seg, at júst Deyðahavið og sólin har, hevur góða ávirkan á nakrar psoreasis-sjúklingar, meðan aðrir sjúklingar tola ikki sól. Vit hava frætt úr Íslandi, at tamarhald kann fáast á sjúkuni, um tey t.d. svimja í vøtnunum har, sum hava stórt sváulinnihald.

Vit vóna at fáa slíkt samstarv við danska felagið, so eisini føroyskir sjúklingar fáa møguleika at royna slíkar ferðir, sigur Elna Mortensen.

Annar trupulleiki hjá psoreasis-sjúklingum er, at tey royna at lekja seg sjálvi. t.v.s. at tey nýta nógva pening og orku til solarium-viðgerðir, sum í summum førum er einasta slag av heilivág. Slíkir sjúklingar nýta hópín av

peningi til viðgerð. Kanska áttu tey at fingið iskoyti frá tí almenna.

— Vit hava spurt okkum fyri á solariumstovum. Har verður sagt í flestu førum, at fólk við eksem, nýta nógva solarium. Elna Mortensen er ein teirra, sum hevur stórar trupulleikar av breki sinum. So mikið, at hon fær avlamispensión.

— Tað var hugstoytandi at noyðast at gevast í arbeiði, bert tí ein í útsjóni ikki líktist øðrum.

Ikki bert líkamliga men eisini sálarliga er tað eitt bakkast, at ein ikki torir at fara út fyri dyr, tá sjúkan er ringast. — Tú ert ikki sjúk sum so, hóast tað ikki er lætt at góðtaka. Nógvrur skrði er og húðin sprótnar o.s.fr., tað sær ikki vakurt út. — Tað er tí eisini neyðugt, at með-

vitið verður vakt um hesa serligu sjúku, so fólk kunnu skilja okkara støðu.

Nevndin í Føroya Psoreasiseisfelag hevur skipað seg soleiðis: Elna Mortensen, formaður, Heri Tróndheim, næstformaður, Anna Tórgarð, kassameistari, Jákup Frants Larsen, skrivari og Theodor Jacobsen, nevndarlimur.

Kanning gjord í 50-unum

Viðvíkjandi, hvussu nógvrir føroyingar hava psoreasisjúkuna, eru eingi tøl fyri. Tó var ein kanning gjord í Føroyum í fimtiárunum, tá Gunnar Lomholt, serkønur í húðsjúkum, vitjaði.

Gunnar Lomholt gjørdi

doktararitgerð um evnið, sum hann vardi í Keypmannahavn í 1963.

Sama árið gav Fróðskaparsetur Føroya út ritgerðina í eykabind nr. 5.

Gunnar Lomholt kannaði ein triðing av landsins íbúgvum og kom fram til, at millum sjeið og átta pst. av føroyingum høvdu ymsar húðsjúkur. Av hesum høvdu 2,85 psoreasis.

Hanus Debes Joensen, í lotuni landslækni, sigur við Sosialin, at tað kann hugsast at umleið 3% í Føroyum hava psoreasis í dag og at hesi í tali eru umleið 1200-1300 sjúklingar.

Í stuttleika kunnu vit nevna, at Gunnar Lomholt var abbasonur Niels Finsen, sála.

Dagny

Í lotuni fæst nevndin í Føroya Psoreasiseisfelag við at skráseta og senda limagjaldið út. Á myndini sæst vinstru megin: Anna Tórgarð, kassameistari og Elna Mortensen, formaður.